

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Педагогічна етика учителя-дефектолога

підготовки бакалавра

Луцьк–2025

Силабус освітнього компонента «Педагогічна етика учителя-дефектолога» підготовки бакалавра

Розробники: Стасюк Людмила Павлівна, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: Ірина БРУШНЕВСЬКА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

Завідувач кафедри: _____

Ірина КУЗАВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	<u>Галузь знань</u> <u>А Освіта</u> <u>Спеціальність</u> <u>А6 Спеціальна освіта (А6.02</u> <u>Корекційна психопедагогіка)</u> <u>Освітньо-професійна</u> <u>програма</u> <u>Корекційна психопедагогіка</u> <u>та логопедія</u> <u>Освітній рівень: перший</u> <u>(бакалаврський)</u>	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ППП Стасюк Людмила Павлівна
 Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
 Контактна інформація: +380996260162, stasuk.ludmila@vnu.edu.ua
 Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

Для кожної сфери професійної діяльності характерні свої, власні вимоги для правил і норм поведінки фахівця. Педагогічна етика, що є одним із провідних елементів педагогічної культури, регулює поведінку педагога та вимагає від нього відповідального ставлення до виконання своїх обов'язків. Вивчення ОК «Педагогічна етика учителя-дефектолога» передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації галузі спеціальної та інклюзивної освіти, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння майбутніми учителями-дефектологами основами педагогічної культури, розвиток особистісних якостей майбутнього учителя-дефектолога, розуміння особливостей свого

морального статусу.

Метою ОК «Педагогічна етика учителя-дефектолога» є формування у майбутніх учителів-дефектологів моральних цінностей педагогічної професії через засвоєння її нормативних засад, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі.

Основними **завданнями** вивчення ОК «Педагогічна етика учителя-дефектолога» є:

- розкриття соціальної та виховної значущості дотримання учителем-дефектологом норм педагогічної етики у професійній діяльності;
- ознайомлення майбутнього педагога з принципами, нормами і правилами професійно-педагогічної поведінки та чітке їх засвоєння;
- формування моральних цінностей професії педагога та відповідних фахових та особистісних якостей майбутнього учителя-дефектолога;
- розвиток у майбутніх учителів-дефектологів етичної культури на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу своїх вчинків
- визначення типових помилок педагогічної поведінки, пов'язаних із порушенням норм педагогічної моралі;
- розкриття особливостей етичної поведінки учителя-дефектолога при розв'язанні складних педагогічних ситуацій;
- розробка алгоритму індивідуальної педагогічної взаємодії.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольні-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

2. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи та форми контролю, Бали
Змістовий модуль 1. Педагогічна етика як галузь професійної етики.						
Тема 1. Загальні засади педагогічної етики. Історичний огляд етико-педагогічних ідей. Зв'язок етики з іншими науками	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО макс. кількість балів за практичне заняття – 10 10

Тема 2. Види професійної етики. Сутність педагогічної моралі. Основні категорії педагогічної етики	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 3. Роль педагогічної етики у реалізації основних прав і свобод дитини з інтелектуальними труднощами	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
	46	4	6	33	3	30
Змістовий модуль 2. Етика і особистість вчителя-дефектолога.						
Тема 4. Вчитель-дефектолог як суб'єкт моральних відносин. Характеристика професійних моральних норм діяльності педагога	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, УО 10
Тема 5. Педагогічний такт як основа навчальної, виховної, розвивальної, корекційної та реабілітаційної діяльності у закладах освіти	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 6. Моральна самосвідомість особистості педагога. Етика в системі взаємин педагога-дефектолога з різними категоріями дітей з особливими потребами. Кодекс етики педагога	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 7. Педагогічний авторитет як моральний статус вчителя-дефектолога у колективі здобувачів освіти і групи супроводу	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 8. Педагогічна етика під час індивідуальної педагогічної взаємодії	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 9. Моральні конфлікти: типові причини виникнення та способи подолання	14		2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Тема 10. Етика в системі взаємин педагога з батьками дітей з особливими потребами	16	2	2	11	1	ДС, РМГ, ІРС, Т, ІРС, УО 10
Разом за модулем 2	104	6	14	77	7	70
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						
ІНДЗ						
-						
Всього годин / Балів	150	10	20	110	10	100

Примітки: ¹/ Moodle, Zoot – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} *Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.*

3. Завдання для самостійного опрацювання.

Під час вивчення ОК «Педагогічна етика учителя-дефектолога» здобувачам освіти пропонується самостійна робота з навчальною, науковою, науково-популярною та довідковою літературою. Підвищенню ефективності засвоєння знань здобувачами освіти сприятиме передбачене силабусом виконання творчих робіт, зокрема опрацювання кодексу професійної етики педагога; творів; есе; реферативних повідомлень; доповідей тощо.

№	Тема	К-ть год				
1	<p>1. Проаналізуйте основні вимоги до професійної діяльності сучасного учителя-дефектолога у нормативно-правових актах.</p> <p>2. Заповніть таблицю:</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Я – здобувач освіти</td> <td style="width: 50%;">Я – майбутній вчитель-дефектолог</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	Я – здобувач освіти	Я – майбутній вчитель-дефектолог			22
Я – здобувач освіти	Я – майбутній вчитель-дефектолог					
2	<p>1. Розробіть рекомендації для учителя-дефектолога: «Вчусь володіти собою».</p> <p>2. Підберіть з психолого-педагогічної літератури 2-3 тести на виявлення сформованості професійно-особистісних моральних якостей. Протестуйте себе.</p>	22				
3	<p>1. Складіть власні правила спілкування педагога з учнями (вихованцями).</p> <p>2. Напишіть твір-есе на тему: «Принципи гуманізму у роботі з дітьми з ООП».</p>	22				
4	<p>1. Складіть власні правила спілкування педагога з батьками, які виховують дітей з особливими потребами.</p> <p>2. Ознайомтеся з працею О. Бобиря «Етикет учителя» та розробіть власні правила щодо етикету поведінки у процесі педагогічного спілкування.</p>	22				
5	<p>1. Складіть власні правила спілкування педагога з колегами, адміністрацією закладу освіти, громадськими організаціями.</p> <p>2. Розробіть власний кодекс етики вчителя-дефектолога.</p>	22				

Питання для самостійного опрацювання:

1. Проаналізуйте нормативні вимоги до професійної поведінки педагога в різні соціально-історичні періоди.
2. Визначте привабливі та непривабливі (для вас особисто) сторони педагогічної професії.
3. Підберіть декілька відомих афоризмів, які актуалізують проблему моральних вимог до діяльності педагога, визначте власне розуміння цих висловів.
4. Визначте основні показники педагогічного такту.
5. Спираючись на ситуації з педагогічної практики, наведіть приклади виявлення

педагогом-дефектологом педагогічної справедливості. Проаналізуйте його поведінку.

6. Під час педагогічної практики проведіть бесіду з 2-3 педагогами-дефектологами з різним стажем роботи про мотивацію вибору ними педагогічної професії спеціального профілю, про їхні педагогічні невдачі та проблеми, ставлення до педагогічної діяльності. Проаналізуйте отримані дані.

7. Виберіть з літературних джерел 4-5 народних вислови або афоризми щодо педагогічної моралі та розкрийте своє розуміння їх змісту.

8. Підберіть 2-3 фрагменти із вітчизняних та зарубіжних художніх фільмів (відеофрагменти) з прикладами конфліктних педагогічних ситуацій та їх вирішення.

9. Методи врегулювання конфліктів і запобігання їм.

10. Занотуйте у зошитах способи уникнення та подолання стресових ситуацій в умовах педагогічного спілкування.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Педагогічна етика вчителя-дефектолога» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) в діапазоні від **0** до **100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання ІНДЗ тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення (максимальна кількість балів за одне практичне заняття - 10), відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час виконання студентом контрольної роботи, підсумкового контролю.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедайннів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним

планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «[Кодексу академічної доброчесності](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025_polozhennya_pro_dual_nu_osvitu.pdf). Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання. **█**

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчання здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96-%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передуює семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ

імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: stasuk.ludmila@vnu.edu.ua

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Педагогічна етика вчителя-дефектолога» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів, як правило, – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Питання до заліку ОК «Педагогічна етика учителя-дефектолога»

1. Предмет, мета та завдання ОК «Педагогічна етика учителя-дефектолога».
2. Місце педагогічної етики в системі загальної етики, її функції в засвоєнні моральних основ педагогічної діяльності.
3. Елементи педагогічної етики у вченнях древніх філософів і педагогів.
4. Етичні засади виховання підростаючого покоління у Київській Русі.
5. Мислителі епохи Відродження про педагогічну етику.
6. Погляди на педагогічну етику видатних вітчизняних педагогів.
7. Основні вимоги до професійної діяльності сучасного педагога у нормативно-правових актах.
8. Предмет, функції та завдання педагогічної етики.
9. Основні категорії педагогічної етики. Особливості категорій етики.
10. Методологічні засади аналізу моралі як соціального феномена в структурі суспільної свідомості.
11. Етичні принципи та цінності педагогічної діяльності.
12. Принцип педагогічного гуманізму.
13. Принцип педагогічного оптимізму.
14. Принцип громадянськості та патріотизму.
15. Етичні ролі та функції педагогічних працівників.
16. Структура моральної самосвідомості особистості педагога.

17. Етика партнерських взаємовідносин між педагогами, педагогами і учнями тощо.
18. Професійне спілкування як основа етичних принципів та цінностей педагогічної діяльності.
19. Педагогічний такт. Основні показники педагогічного такту.
20. Етика взаємовідносин і взаємодії із дітьми з особливими освітніми потребами.
21. Етичні норми діяльності учителя-дефектолога.
22. Етикет у професійній діяльності учителя-дефектолога.
23. Основні правила етикетної культури учителя-дефектолога у різних ситуаціях.
24. Культура поведінки учителя-дефектолога.
25. Зобов'язання педагога щодо батьків дітей з особливими освітніми потребами.
26. Зовнішній вигляд (дрес-код) учителя-дефектолога.
27. Авторитет педагога. Критерії авторитету педагога.
28. Особливості педагогічного конфлікту. Способи вирішення конфлікту.
29. Педагогічна етика в організації роботи команди супроводу дитини з ООП.
30. Основні принципи етики педагогічної взаємодії фахівців в умовах інклюзивної освіти.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблиця 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень	Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали		
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість балів	Відмінно/ 9-10 балів	глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує	3	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	3*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**

				альтернативні шляхи розв'язання задач / вирішення проблем) тощо					
Дуже добре/ 7-8 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	3	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обгрунтовані висновки	2*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**	
Добре/ 5-6 балів	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 1**	<i>презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	1**	
Задовільно/ 3-4 бала	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	1	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5**	<i>презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності</i>	0,5**	
Достатньо/ 2 бала	під час відповіді припускається фактичних	1	має фрагментарні знання, здатний	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як	0,25*/ 0,25**	<i>презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні</i>	0,25**	

		помилки. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності		відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації		правило, вони носять формальний характер		<i>декілька обов'язкових елементів</i>	
Незадовільно/ 1-0 бала	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,25	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5*/ 0,25**	<i>презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності</i>	0,25**	

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Ваколя З.М., Кухта М.І. Педагогічна етика: методичні рекомендації. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 21 с.

2. Вовк, М. П. (Уклад.). (2021). Викладацька практика для здобувачів наукового ступеня доктора філософії: навчальна програма. Кропивницький: Імекс-ЛТД. Взято з <https://lib.iitta.gov.ua/728418/>

3. Вовк, М. П., Грищенко, Ю. В., Соломаха, С. О., & Філіпчук, Н. О. (2022). Теоретичні і методичні засади організації практики у закладах вищої педагогічної освіти: аналітичні матеріали. Взято з <https://lib.iitta.gov.ua/731924/> Вовк, М. П., Грищенко, Ю. В., Соломаха, С. О., Філіпчук, Н.

О., & Ходаківська, С. В. (2021). Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика: Словник. Київ. Взято з <https://lib.iitta.gov.ua>

4. Єжова, Т.Є. (2021). Організаційно-педагогічні умови створення толерантного освітнього середовища інклюзивної школи. *Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами*. Взято з [http:// ar.uu.edu.ua/article](http://ar.uu.edu.ua/article)

5. Карпенко К. І., Дейнека В. В. Професійна етика вищої школи : навч. посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Освітні педагогічні науки». 2-ге вид., оновл. Харків : ХНМУ, 2024. 72 с.

6. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навчально-методичний посібник / укл. О.В. Гаяш Ужгород, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021. 255 с.

7. Лахтюк, А. Стасюк, Л. (2025). Створення толерантного інклюзивного середовища у закладі загальної середньої освіти. *Acta Pedagogica Volynienses*, 2, 128–133, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.18>

8. Матвеева, Н. (2021). Професійна етика вчителя інклюзивного освітнього закладу. *Естетика і етика педагогічної дії*, (24), 122–132. <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2021.24.255909>

9. Матвеева, Н. О. (2023). Педагогічна деонтологія в інклюзивному процесі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (211), 190-195. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-211-190-195>

10. Матейчук, С. (2021). Роль спілкування у навчанні дітей з особливими потребами. Взято з <https://vseosvita.ua/library/rol-spilkuвання-u-navcanni-ditej-z-osoblivimi-potrebami-498868.html>

11. Ничкало, Н., Лукянова, Л., & Хомич, Л. (2021). Професійна підготовка вчителя: українські реалії, зарубіжний досвід: науково-аналітична доповідь. (В. Кремень, Ред.). Київ: Вид-во ТОВ «Юрка Любченка». Взято з <http://ipood.com.ua/e-library/naukovo-analitichni-materiali/profesiyna-pidgotovkavchitelya-ukranski-reali,-zarubijnyi-dosvid/>.

12. Педагогічна практика в закладах освіти в якості вчителя-дефектолога : метод. рек. для здобувачів освіти першого (бакалавр.) рівня спец. 016 «Спеціальна освіта» ОП «Олігофренопедагогіка» / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; уклад.: Н. Науменко, А. Галій, Л. Дрожик. Харків : ХНПУ, 2023. 35 с.

13. Стасюк Л. (2023) Підтримка дітей із особливими освітніми потребами в умовах війни. *Сучасні теоретичні й прикладні контексти спеціальної та інклюзивної освіти: Збірник тез доповідей учасників III Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-26 травня 2023 року)*. Луцьк. 2023. С.339-344.

14. Стасюк Л. (2022). Інклюзивна компетентність вчителя як вимога сучасності. *Acta Pedagogica Volynienses*, 3, 137–144, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2022.3.20>.

15. Banks, J., González, T., Mueller, C., Pacheco, M., Scott, L. A., & Trainor, A. A. (2023). Reflexive Quality Criteria: Questions and Indicators for Purpose-Driven Special Education Qualitative Research. *Exceptional Children*, 89(4), 449–466. <https://doi.org/10.1177/00144029231168106> (Original work published 2023)

16. Berlinghoff, D., & McLaughlin, V. L. (Eds.). (2022). Practicebased standards for the preparation of special educators. Council for Exceptional Children.

Інформаційні ресурси

1. <https://ispukr.org.ua/>
2. <https://mon.gov.ua>
3. <https://sj.npu.edu.ua/index.php/kpsp/index>
4. <https://aqce.com.ua/>

Неформальна освіта:

1. https://www.youtube.com/watch?v=YQ48Phf9G_w
2. <https://vseosvita.ua/>

Інтернаціоналізація:

1. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>
2. Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>
3. Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>
4. Бази даних: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/>